

KAAPATUT LAPSET RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2015

Hyväksytty kevätkokouksessa 9.4.2016

Sisältö:

1. Yleistä	2
2. Vertaistukea, voimaantumista ja vapaaehtoistyötä	3
2.1 Vertaisuuden ja kokemusasiantuntijuuden vahvana pitäminen ja kehittäminen	3
2.2 Tukeminen kokijasta toimijaksi	5
2.3 Lasten ja nuorten toiminnan kehittäminen	7
2.4 Kaapatut Lapset ry:n lasten tukirahaston kehittäminen.....	9
3. Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo	9
4. Vaikuttaminen ja tiedotus	10
4.1 Yhteistyö lastensuojelu- ja eroperhejärjestöjen kanssa	10
4.2 Viranomaisiin ja päättäjiin vaikuttaminen ja kouluttaminen	10
4.4 Tiedottaminen	11
5. Hallinto, toimitila, henkilökunta ja talous	11
6. Projektin Kadonneet Lapset	12
Liite 1: Yhteydenotot 2015	15
Liite 2: Uudet yhteydenotot 2015	16
Liite 2: Osallistujien ikä- ja sukupuolijakauma 2015	17
Liite 4: Tapahtumat 2015	18

1. Yleistä

Kaapatut Lapset ry on vuonna 1997 perustettu valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka tarjoaa vertaistukea ja voimaannuttavaa toimintaa lapsikaappauksen kokeneille ja sen uhan alla tai keskellä kansainvälistä huoltokiistaa eläville perheille sekä neuvoo vanhempia näissä tilanteissa. Yhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton, Kansalaisareenan ja Yhden Vanhemman Perheiden Liiton jäsen. Yhdistyksen pääasiallinen rahoitus tulee Raha-automaattiyhdistykseltä.

Yhdistyksellä on tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo, jonka keskeisiä tehtäviä ovat lapsikaappauksissa, niiden ehkäisyssä ja jälkihoidossa sekä kansainvälisissä huoltokiistoissa neuvominen, tiedotus, yhteistyö eri tahojen kanssa, tukihenkilöiden antaman vertaistuen ja muun vapaaehtoistyön koordinointi sekä jäsenperheiden syrjäytymistä ehkäisevän ja heitä aktivoivan toiminnan järjestäminen. Toivon Talolla työskentelevät toiminnanjohtaja ja järjestösihteeri. Tärkeimmän tuen yhteydenottajille tarjoavat vapaaehtoiset vertaiset.

Pelkästään neuvonta- ja tukiasioissa oli vuoden aikana lähes 1800 yhteydenottoa (liite 1). Yhteydenottajista uusia oli ennätysmäärä, 69, ja ne koskivat yli 90 lasta (liite 2).

Toimintavuonna 2015 yhdistyksen pääteemana oli vertaisuuden ja kokemusasiantuntijuuden vahvana pitäminen ja kehittäminen. Vertaisille järjestettiin työnohjausta ja yksi koulutusviikonloppu. Heille luotiin uusi tiedotuskanava, Vertaispostia, joka ehti ilmestyä sähköisenä neljä kertaa. Toiminnanjohtaja koulutti kolme uutta vertaisryhmäohjaajaa ja yhdessä kokeneiden vertaisten kanssa viisi uutta vertaista, joista jokainen sai oman mentorinsa kouluttajista.

Vertaisten kokemuksia ja toiveita kartoitettiin kaikkiin vertaisiin ulottuneella sähköposti- ja puhelinkyselyllä. Uusista yhteydenottajista 24 halusi tukihenkilön ja sai vähintään yhden. Lisäksi jatkuivat vanhemmat tukisuhteet. Vertaiset tekivät yli 1500 vapaaehtoistuntia. Yhteensä vapaaehtoistyötä tehtiin yhdistyksessä yli 5300 tuntia.

Yhdistyksen piirissä järjestettiin vuoden aikana 24 tapahtumaa ja kauttamme jaettiin Linnanmäkirannekkeita ja lippuja elokuvanäytökseen. Tapahtumat tavoittivat 115 henkilöä, osallistumiskertoja oli 244. Lisäksi yhdistys oli mukana eri tapahtumissa. Helsingissä ja Kuopiossa toimivassa olohuoneessa on vetäjänä yhdistyksen vapaaehtoinen.

Vuonna 2015 valmistuivat vapaaehtoistyön opas ja antologia, jotka julkistettiin tammikuussa 2016. Joulukuussa 2015 yhdistys valittiin vetovoimaiseksi sosiaalialan työpaikaksi.

Yhdistys toteutti ensimmäisen kansainvälisen projektinsa, Kadonneet lapset yhteistyössä Viron ja Venäjän kanssa. Projektin rahoitti Pohjoismaiden Ministerineuvosto.

2. Vertaistukea, voimaantumista ja vapaaehtoistyötä

Yhdistyksen tärkeimmät tehtävät ovat tarjota vertaistukea ja voimaannuttavaa toimintaa lapsikaappauksen kokeneille sekä sen uhan alla tai keskellä kansainvälistä huoltokiistaa eläville perheille. Uusia yhteydenottoja tuli 69 ja kaikkiaan yhteydenottoja lapsikaappausasioissa oli lähes 2000.

Kaapattujen lasten perheiden tuen tarve ei pääty lapsen palauttamiseen. Lapsikaappauksen kokeneisiin perheisiin nähden moninkertainen määrä perheitä elää kaappausuhan alla tai keskellä kansainvälistä huoltokiistaa, ja ne tarvitsevat usein myös pitkäaikaista tukea sen eri vaiheissa. Uusista yhteydenottajista 24 halusi oman tukihenkilön ja sai ainakin yhden.

Vuonna 2014 yhteistyössä Pienperheyhdistyksen ja Päksey ry:n kanssa perustettu Herttoniemen Olohuone/perhekahvila jatkoi toimintaansa. Vetäjä on Kaapatut Lapset ry:stä. Myös Kuopiossa toimivaan YVPL:n olohuoneeseen saatiin vetäjä, jolla on kokemusta lapsikaappausuhasta. Espoon ja Tampereen kerhojen vetäjät kävivät vertaisryhmäohjaajakoulutuksen ja kerhot käynnistyvät vuonna 2016.

2.1 Vertaisuuden ja kokemusasiantuntijuuden vahvana pitäminen ja kehittäminen

Oli vuoden 2015 pääteema.

Päätavoitteet, keinot ja mittarit vuodelle 2015 ja niiden toteutuminen

A) Vertaistukilehti yhdessä muiden järjestöjen kanssa

Suunnitelma:

Vuonna 2015 aletaan julkaista sähköisesti Vertaispostia-tiedotetta, keväällä ja syksyllä. Kevään numeron yhdistys tekee täysin itse omille vertaisilleen. Syksyn numeroon pyritään saamaan mukaan muita vertaistukea tarjoavia tahoja.

Toteutuminen

Vertaistukijoiden oma toive oli vain heille suunnattu sähköinen julkaisu useammin kuin kaksi kertaa vuodessa. Vertaispostia ilmestyi sähköpostiin jaettuna ja vertaisten suljetussa Facebook-ryhmässä neljä kertaa.

B) Vertaistukijoiden jaksamisen seuranta

Suunnitelma:

Jo toimivien vertaisten kokemusta hyödynnetään ennen ensimmäisen Vertaispostin koostamista tekemällä kysely, minkälaista sisältöä he tiedotteelta toivovat. Samalla kartoitetaan heidän jaksamistaan. Kysely toteutetaan sähköpostitse ja puhelimitse tammi-helmikuun aikana. Kyselyn pohjalta laaditaan suunnitelma, miten vertaisten jaksamista seurataan ja tuetaan jatkossa. Samalla kehitetään vertaistuen määrän kirjaamista.

Toteutuminen:

Muutama vertainen vastasi kyselyyn sähköpostissa. Sosionomiopiskelija Johanna Holm soitti muille vertaisille kesällä ja teki haastatteluista koosteen. Vertaisten ajatuksia kerättiin syksyn koulutuksessa.

C) Vertaisen opas

Suunnitelma:

Osana vuonna 2015 laadittavaa vapaaehtoistyön opasta laaditaan myös vertaisen opas, joka keskittyy siihen kuka voi toimia vertaisena, mitä häneltä odotetaan ja mitä ei vaadita, miten toimia vertaisena sekä miten yhdistys tukee ja kouluttaa häntä. Oppaasta otetaan myös 100 kappaleen painos, jonka voi tilata Toivon Talolta.

Toteutuminen:

Vapaaehtoistyön oppaassa, josta on otettu 100 kpl painos ja joka on luettavissa Internet-sivuilla, on mukana vertaisten osuus. Tätä osuutta laajennetaan omaksi pieneksi oppaakseen vuonna 2016.

D) Vertaisten koulutus

Suunnitelma:

Yhdistyksessä jatketaan vertaisten koulutusta kaksi kertaa vuodessa. Alkuvuodesta tehtävässä vertaisten tarpeiden kartoituksessa kysytään myös koulutustarvetta. Uusi Vertaisposti palvelee myös tätä tarvetta asiantuntija-artikkeleilla. Vuoden aikana pyritään antamaan koulutus kymmenelle joko täysin uudelle vertaiselle tai vertaisena toimivalle, joka ei ole vielä osallistunut koulutuksiin. Toiminnanjohtaja käy keväällä Avita kaveria -verkoston järjestämän vertaisohjaajakouluttajakoulutuksen ja järjestää yhteistyössä jonkun muun yhdistyksen kanssa vertaisohjaajien kurssin. Koulutuksissa hyödynnetään ulkopuolisia kouluttajia ja työnohjaajia tarpeiden mukaan.

Toteutuminen:

Vuoden aikana järjestettiin kolme Johanna Ikävalkon vetämää työnohjausta ja ne jatkuvat vuonna 2016. Syksyllä oli koulutus viidelle uudelle vertaiselle. Mukana oli viisi kokemusasiantuntijaa eli kokenutta vertaista, jotka ryhtyivät uusien vertaisten mentoreiksi. Toiminnanjohtaja järjesti vertaisryhmäohjaajakurssin, johon tuli osallistujia myös Äimä ry:stä ja ILA ry:stä.

E) Nettikeskustelupalstan aktivointi

Suunnitelma:

Yhdistyksen nettikeskustelupalstalla on viisi koulutettua verkkoauttajaa ja uusia koulutetaan tarpeen mukaan. Vuonna 2015 pyritään saamaan keskustelupalsta aktiiviseksi forumiksi tukea kaipaaville. Vertaisia kehoitetaan kannustamaan tuettaviaan liittymään keskustelupalstalle ja palstasta kerrotaan yhdistyksen tiedotteissa. Tavoitteena on saada palstalle 20 uutta keskustelijaa.

Toteutuminen:

Keskustelupalstaa ei saatu aktivoitua. Osallistujat ovat kokeneet suljetun palstan löytämisen ja sinne kirjautumisen vaikeaksi. Tästä on keskusteltu Nettiturvakodin vetäjän kanssa, mutta muutosta ei ole tulossa. Yksi vetäjästämme osallistui aktiivisesti Nettiturvakodin koulutuksiin. Vetäjästä yksi lopetti ja hänen tilalleen on ilmoittautunut toinen, joka koulutetaan vuoden 2016 aikana. Palstan hallinnointiin tehdään muutoksia vuonna 2016 ja sen jälkeen markkinointi aloitetaan uudestaan.

F) Vertaistuen laadun takaaminen

Suunnitelma:

Ennen vapaaehtoistyön ja vertaisoppaan kirjoittamista yhdistyksen piirissä käydään keskustelu siitä, mitä vertaiselta odotetaan ja vaaditaan. Tämän jälkeen vertaistueksi tarjotaan vain nämä kriteerit täyttäviä vertaisia, joilla voi olla parinaan uusi vertainen. Tällä pyritään varmistamaan, ettei vertaistukitoiminta kuormita liikaa vertaisia ja että vertaistukihenkilöinä toimivat henkilöt vastaavat tuettavien avuntarpeeseen.

Toteutuminen:

Yhdistyksen tarjoama vertaistuki määriteltiin vuoden 2014 lopussa toimintalinjassa. Aina uuden vertaissuhteen syntyessä tämä osuus lähetetään tuettaville tiedoksi ja vertaisille muistutuksille. Syksyn koulutuksessa kerättiin osallistujien ajatuksia hyvästä vertaisuudesta.

G) Vertaisparitoiminta

Suunnitelma:

Uusi vertainen toimii aluksi koulutetun vertaisen parina. Samalla vertaiset voivat tukea toisiaan. Vuoden 2015 aikana pyritään vähintään puolelle niistä, jotka haluavat oman vertaistukijan, tarjoamaan kaksi vertaista, jotka toimivat parina.

Toteutui.

2.2 Tukeminen kokijasta toimijaksi

Yhdistyksen toimintalinjan ja strategian mukaisesti yhteydenottajia pyritään ohjaamaan lapsikaappauksen tai sen uhan kokijasta aktiiviseksi toimijaksi, tuen saajasta sen antajaksi. Tähän panostetaan erityisesti vuonna 2016, mutta osaltaan tämä on jo vakiintunutta tai kehitteillä olevaa toimintaa. Aktiivinen toimija voi olla yhdistyksessä vertaistukihenkilö tai erilaisissa tehtävissä oleva vapaaehtoinen, esimerkiksi työryhmän jäsenenä toimiva, tapahtumissa kouluttaja tai tilaisuuden vetäjä.

Päätavoitteet, keinot ja mittarit vuonna 2015 ja niiden toteutuminen:

A) Kriisistä selviytyneille vanhemmille on tarjolla tietoa, miten tulla vapaaehtoiseksi.

Suunnitelma:

Yhdistykselle laaditaan vapaaehtoistyön ja vertaistuen opas, jossa kerrotaan, mitä erilaista vapaaehtoistyötä yhdistyksen parissa voi tehdä ja miten toimia vertaisena.

Toteutui.

B) Yhteydenottajista tulee jäseniä ja toimijoita.

Suunnitelma:

Yhteydenottajia houkutellessaan aktiivisesti yhdistyksen jäseniksi tai ainakin toimijoiksi muun muassa kohdassa A mainitun oppaan avulla. Tavoitteena on lisätä jäsenmäärää 20 uudella jäsenellä ja vapaaehtoisten määrää 10:llä, joista viisi olisi uusia koulutettuja vertaisia.

Toteutuminen:

Uusia vapaaehtoisia saatiin 15, joista yksi antaa yhteydenottajille juridista neuvontaa. Jäsenmäärä pysyi ennallaan, uusia saatiin saman verran kuin erosi tai erotettiin maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi.

C) Avointen tilaisuuksien määrän lisääminen

Suunnitelma:

Syksyllä 2014 aloitti Itä-Helsingissä uusi kerho yhteistyössä Päksey ry:n ja Pienperheyhdistyksen kanssa. Samanlainen pyritään saamaan Espooseen vuoden 2015 aikana.

Toteutuminen:

Herttoniemen Olohuone/perhekahvila jatkaa toimintaansa ja Espoon kerho aloittaa tammi-kuussa 2016. Lisäksi saatiin YVPL olohuoneeseen toinen vetäjä meiltä. Tampereelle on kerho suunnitteilla ja sen vetäjä on käynyt vertaisryhmäohjaajakurssin.

Suunnitelma:

Kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia yhdistyksen toimintaa lähellä olevista aiheista järjestetään Toivon Talolla vähintään kuusi ja vapaan keskustelun Pulinakerhoja vähintään kolme vuoden aikana.

Toteutui kahdeksan tapaamisen suhteen. Keskustelutilaisuuksien aiheita olivat muun muassa vastakaappaus, lasten kohtaama rasismi ja lasten huomioiminen vanhempien erossa.

Suunnitelma:

Voimaantumisviikonloppujen ja tuetun loman aikana sekä toiminnanjohtajan vieraillessa eri puolella Suomea järjestetään samalla kaikille kiinnostuneille avoimia keskustelutilaisuuksia tai Pulinakerhoja, jotta eri puolilla maata asuvilla jäsenillä ja muilla apua tarvitsevilla on mahdollisuus osallistua.

Toteutui Hauholla.

Suunnitelma:

Voimaantumisviikonloppuja järjestetään vähintään kaksi ja kesällä täysin omakustanteinen perheviikonloppu omatoimikohteessa, mikäli innostuneita lähtijöitä löytyy. Tuettua lomaa haetaan Hyvinvointilomilta.

Tuettu loma toteutui niin, että yhdellä YVPL lomalla oli vetäjänä Kaapatut Lapset ry:n aktiivinen vapaaehtoinen. Voimaantumisviikonloput toteutettiin Hauholla ja Helsingissä. Perheviikonloppua vetämään ei löytynyt innostuneita vapaaehtoisia.

Suunnitelma:

Vuoden aikana järjestetään pääkaupunkiseudulla kaksi ja muualla maata vähintään yksi Eroneuvotilaisuus kahdenkulttuurin liitoista eronneille. Yhdistyksen piiristä ainakin yksi koulutautuu uudeksi eroneuvovapaaehtoiseksi.

Toteutui kaksi Eroneuvoa pääkaupunkiseudulla ja mukaan saatiin yksi jo koulutettu vapaaehtoinen.

D) Tukea lähiomaisille

Suunnitelma:

Vuonna 2015 aloitetaan isovanhempien tuen tarpeen kartoittaminen ja heidän toimintansa suunnittelu. Viikonloppu tai muu isovanhemmille suunniteltu tapahtuma järjestetään viimeistään vuonna 2016.

Toteutuminen:

Isovanhempien toimintaan haettiin rahoitusta Ragnar Ekbergin säätiöltä, mutta ei saatu. Rahoituksen etsimistä jatketaan.

E) Jäsenten ja muiden yhteydenottajien tarinat esiin

Suunnitelma:

Yhdistyksen kaksi kertaa vuodessa ilmestyvässä paperilehdessä on julkaistu jonkun toimijan oma tarina. Yhdistykseltä on tulossa myös antologia, johon on kerätty tarinoita. Vuonna 2015 tarinoita aletaan kerätä myös Internet-sivuille. Jäseniä ja yhteydenottajia kannustetaan myös kirjoittamaan blogitekstejä yhdistyksen sivuille. Toiminnanjohtaja tarkistaa blogit ennen julkaisemista.

Toteutui.

2.3 Lasten ja nuorten toiminnan kehittäminen

Vaikka yhdistyksen yhteydenottajat ja jäsenet ovat aikuisia, vanhempia tai omaisia, ovat lapset ja nuoret toiminnan tärkeänä kohteena. Lähes kaikissa yhdistyksen tilaisuuksissa on lapsille järjestetty omaa toimintaa. Lasten ja nuorten toiminnan kehittäminen nostetaan pääteemaksi strategian mukaan vuonna 2018.

Päätavoitteet, keinot ja mittarit vuonna 2015 sekä niiden toteutuminen:

A) Lasten eroauttaminen

Suunnitelma:

Hallituksen jäsen Anita Vataja kouluttautui yhdistyksen kustannuksella Taikuriviikonloppuvetäjäksi keväällä 2014. Syksyllä 2014 järjestettiin Jyväskylässä Taikuriviikonloppu 7-12-vuotiaille kahdenkulttuurin liiton eron kokeneille lapsille. Samanlainen pyritään järjestämään Toivon Talolla vuoden 2015 aikana niin, että majoitusta ei tarvita tai perheet huolehtivat siitä itse. Vanhempia kannustetaan osallistumaan Vanhemman neuvo -ryhmiin, joita on eri puolella Suomea.

Ei toteutunut.

Suunnitelma:

Vuoden 2015 aikana kartoitetaan mahdollisuutta järjestää Mannerheimin lastensuojeluliiton Tilli Toukka -ryhmä yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa. Se on tarkoitettu 4-6-vuotiaille lapsille, joiden vanhemmat ovat eronneet tai ovat eroamassa.

Toteutuminen:

Järjestösihteeri ja vapaaehtoinen kävivät Tilli Toukka -vetäjäkoulutuksen. Kymmeneen tapaamiskertaan sitoutuminen on todettu liian vaativaksi yhdistyksen piirissä oleville perheille. Vetäjät hyödyntävät koulutusta muussa lasten kanssa toteutettavassa toiminnassa.

B) Nuorten oma Facebook-ryhmä

Suunnitelma.

Nuorille perustetaan oma Facebook-ryhmässä, johon voidaan myöhemmin ottaa mukaan myös muita kahdenkulttuurin eron kokeneita nuoria ja jota nuoret itse hoitavat. Vuoden 2015 aikana ryhmä perustetaan ja sen tavoitteet ja säännöt kehitetään yhteistyössä yhdistyksen piirissä jo olevien tai olleiden nuorten kanssa.

Toteutuminen:

Facebook todettiin keski-ikäisten jutuksi. Toiminnan piirissä oleville nuorille on oma What-sap -ryhmänsä, jossa järjestösihteeri on mukana.

C) Selvitys yhdistyksen nuorten tilanteesta

Suunnitelma:

Yhdistyksen nuorten toimintaa kehitetään ja nuorille tarjotaan jatkossa mahdollisuutta olla aktiivisesti toiminnassa mukana. Tavoitteena on vuoden 2015 aikana suunnitella nuorille suunnattuja toimintamuotoja, toteuttaa kysely nuorten omista toiveista ja tarpeista sekä järjestää ensimmäinen nuorille tarkoitettu tapahtuma. Nuorten toiminnalla tuetaan nuorten mahdollisuuksia aktiiviseen yhdistystoimintaan sekä vapaaehtoistoimintaan.

Toteutui osittain, nuoria on ollut mukana suunnittelemassa lasten toimintaa yhdistyksen tilaisuuksissa ja avustavina lastenhoitajina.

D) Lasten toiminnan kehittäminen

Suunnitelma.

Voimaantumisviikonlopuissa, tuetuilla lomilla ja muissa yhdistyksen tilaisuuksissa panostetaan entistä enemmän lasten ohjattuun toimintaan. Resurssien mukaan lastenhoitajien lisäksi etsitään alan opiskelija tai ammattilainen suunnittelemaan lapsille ohjelmaa, mikäli sitä ei ole paikan puolesta. Vanhempia kannustetaan perustamaan lastenhoitorinkejä, jolloin jokainen vuorollaan pääsee myös viettämään vapaata.

Toteutui osittain. Järjestösihteeri on panostanut lasten ohjelmaan.

Asianajotoimisto Krogerus lahjoitti elokuvalippuja, joita lähetettiin muualla kuin pääkaupunkiseudulla asuville perheille. Pääkaupunkiseudulla he järjestävät elokuvanäytöksen keväällä 2016. Lasten Päivän Säätiö lahjoitti rannekkeita Linnanmäelle. Ensi- ja turvakohtien liiton kautta saimme laatikollisen lastenkirjoja, joita jaetaan yhdistyksen tilaisuuksissa, samoin kuin vapaaehtoisten tekemiä sukia ja pipoja. Osallistuimme Helsingissä Annalan kartanossa sekä leikkipäivään toukokuussa että kekrijuhlaan marraskuussa. Molemmat juhlat oli suunnattu lapsille.

2.4 Kaapatut Lapset ry:n lasten tukirahaston kehittäminen

Yhdistyksen hallituksen alaisuudessa toimii Kaapatut Lapset ry:n lasten tukirahasto, jolla on erillinen pankkitili. Rahaston kulut maksetaan saaduista avustuksista. Toiminnanjohtaja toimii rahaston asiamiehenä.

Rahaston tarkoitus on sääntöjen mukaan ”tukea taloudellisesti niitä kaapattujen tai vaikeiden huoltokiistojen kohteena ulkomailla olevien lasten, joilla on kytkentä Suomeen, palauttamisesta ja huoltokiistojen ratkaisemisesta aiheutuvia oikeudenkäynti- ja muita siihen välittömästi liittyviä kustannuksia. Lapsella on kytkentä Suomeen, jos hän on aiemmin asunut Suomessa, hänen vanhemmistaan jompikumpi on suomalainen tai asuu Suomessa vakinaisesti”.

Rahasto sai uuden rahankeräysluvan. Järjestösihteeri koordinoi rahankeräystä. Hän ja vapaaehtoiset osallistuivat viiteen tilaisuuteen keräyslippaiden tai muun toiminnan kautta.

3. Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo

Yhdistyksen tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo Helsingin Malmilla koordinoi vertaistukea ja muuta kansalaistoimintaa, neuvoo yhteydenottajia, kouluttaa eri tahoja, järjestää toimintaa ja hoitaa yhdistyksen päivittäistoiminnot. Tukea ja apua antaessaan Toivon Talon työntekijät ja yhdistyksen vertaistukijat pitävät tärkeimpänä lapsen oikeutta olla joutumatta lapsikaappauksen kohteeksi tai keskelle repivää huoltokiistaa.

Toiminnanjohtaja antaa alustavaa oikeudellista neuvontaa, yhteystietoja kokeneen asiamiehen löytämiseksi sekä käytännön neuvoja lapsikaappauksissa, niiden ehkäisyssä ja kansainvälisen huoltokiistan eri vaiheissa tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Yhteydenotot lapsikaappausasioissa ovat lisääntyneet vuosien mittaan, joten yhä suurempi osa toiminnanjohtajan työtä alkaa olla suorina kontakteja perheisiin ja viranomaisiin. Vuonna 2015 näitä kontakteja oli lähes 2000. Uusia yhteydenottajia oli 69 ja yhteydenotot koskivat 90 lasta.

Toivon Talolla työskentelee myös järjestösihteeri, jonka päävastuualueina ovat jäsen- ja vapaaehtoistoiminta ja niistä tiedottaminen, rahankeräys ja lasten toiminnan toteuttaminen. Molemmat työntekijät osallistuvat erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin, jotka liittyvät heidän toimenkuvaansa. Toiminnanjohtaja kävi Avita kaveria -projektin järjestämän vertaisryhmäohjaajakoulutuksen.

Yhdistys sai sosiaali- ja terveysministeriön kunniamaininnan vetovoimaisena sosiaali- ja terveysalan työpaikkana. Siinä kiitettiin erityisesti sitä, että sitoutuneet työntekijät ja vapaaehtoiset tekevät työtä yhteisen asian eteen. Hallituksen ja työntekijöiden yhteistyönä on laadittu työpaikalle selkeät rakenteet ja pelisäännöt.

Toivon Talolla oli harjoittelussa ja työkokeilussa sosionomiopiskelija Diak AMK:sta. Tampereen AMK:n sosionomiopiskelija teki Kadonneet Lapset -projektista raportin, joka liitettiin projektin loppuraporttiin.

4. Vaikuttaminen ja tiedotus

4.1 Yhteistyö lastensuojelu- ja eroperhejärjestöjen kanssa

Yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja tiedotuksessa jatkettiin yhteistyötä muiden lastensuojelu- ja monikulttuuristen järjestöjen kanssa. Yhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton, Yhden vanhemman perheiden liiton ja vuodesta 2015 myös Kansalaisareenan jäsenjärjestö.

Toiminnanjohtaja koulutti vertaisryhmäohjaajia ja koulutukseen osallistui myös Äimä ry:n ja ILA ry:n vapaaehtoisia. Osallistuimme leikkipäivään ja kekrijuhlaan yhdessä muiden pääkaupunkiseudun yhdistysten kanssa sekä ILA ry:n koordinoimaan kansainväliseen vieraannuttamisenvastaiseen päivään. Parisuhdevainoon keskittyvän Varjo-projektin kanssa on alkanut hedelmällinen yhteistyö. Toiminnanjohtaja ja järjestösihteeri ovat vierailleet ahkerasti eri järjestöissä.

Projektin myötä syntyi yhteistyötä myös Venäjän Pihkovan alueella toimivan Children - Our Future -järjestön ja Viron Estonian abikeskused kanssa. Osa hallituksesta ja toimihenkilöt vierailivat viimeksi mainitussa joulukuussa Vappu Jakobssonin rahaston tuella. Yhdistys haki Missing Children -organisaation jäseneksi.

Verkostoitumalla vaikuttaminen nostetaan yhdistyksen pääteemaksi strategian mukaan vuonna 2017.

4.2 Viranomaisiin ja päättäjiin vaikuttaminen ja kouluttaminen

Tammikuussa toiminnanjohtaja tapasi poliisihallinnon virkailijan Pia Holmin, joka laatii poliisin uusia ohjeistuksia lapsikaappaus- ja niiden uhkatilanteisiin. Ohjeistuksen tekemiseen on tullut vaatimus oikeusasiamieheltä. Jäsenten ja muiden yhteydenottajien kokemusten perusteella laadittiin kriteeristö, josta saa apua lapsikaappausuhan arviointiin. Näitä kriteerejä on jaettu laajasti ja muun muassa poliisi on jo ottanut ne omaan ohjeistukseensa.

Projektin työntekijä oli tiiviissä yhteistyössä sekä ulkoasiain- että oikeusministeriön kanssa ja molemmista oli mukana puhuja Kansainvälisen kadonneiden lasten päivän tapahtumassa toukokuussa ja alustaja projektin seminaarissa syyskuussa. Viimeksi mainitussa oli myös lastensuojeluviranomaisia sekä Suomesta että Virosta.

Toiminnanjohtaja puhui lapsikaappauksista ja niiden ehkäisystä sekä projektin seminaarissa syyskuussa että YVPL:n huoltokiusaamisseminaarissa marraskuussa. Hän oli yhteydessä Kelaan lapsilisien maksamisesta lapsikaappaustapauksissa. Tässä asiassa on ilmennyt kirjavuutta eri tapauksissa. Asia on luvattu ottaa esiin Kelan koulutuksessa.

Yhdistyksen aloitteesta Lastensuojelun käsikirjaan on linkitetty oikeusministeriön ylläpitämä opas lapsikaappaustapausten hoidosta ja Kaapatut Lapset ry:n Internet-sivut, jotka saivat hyvää palautetta.

Koulutustoiminnan kehittäminen on jatkuvaa, mutta nostetaan yhdeksi pääteemoista vuonna 2017. Silloin kehitetään erityisesti vaikuttamistoimintaa, kun edellisen vuoden teeman mukaisesti on saatu toimintaan mukaan lisää vapaaehtoisia.

4.4 Tiedottaminen

A) Tiedotus ulospäin

Vuosi alkoi näkyvästi, kun Ylen ajankohtaisohjelmassa oli toiminnanjohtajan haastattelu ja lapsikaappauksen kokeneen nuoren tarina. Lapsikaappaukset ovat yhä enemmän esillä mediassa ja nykyään toiminnanjohtajan arkeen kuuluu haastattelujen antaminen eri tiedotusvälineille. Yhdistyksen Internet-sivuilla julkaistaan blogia, jolla pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen.

B) Jäsentiedotus ja tiedotus lähipiirille

Yhdistyksen paperitiedote julkaistiin kesällä ja joulukuussa. Sitä lähetettiin jäsenille ja yhteistyötahoille. Jokainen jäsen saa Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehden ja Yhden Vanhemman Perheiden Liiton Muuttuva perhe -lehden ja niissä tiedotetaan yhdistyksen asioista. Yhdistys tiedottaa omista ja yhteistyökumppaneidensa tapahtumista sähköpostitse, Facebookissa, Internet-sivuilla ja Twitterissä. Internet-sivuilla oli 45 000 käyntikertaa.

5. Hallinto, toimitila, henkilökunta ja talous

Vuonna 2015 yhdistyksen puheenjohtajana toimi Maria Lahti Paraisilta. Muut hallituksen jäsenet olivat Kati Kiirasmaa Porista (erosi keväällä, koska siirtyi yhdistyksen projektityöntekijäksi), Jonna Laitinen Espoosta (erosi keväällä), Julle Tuuliainen Helsingistä (varapuheenjohtaja), Leena Kiuru Kuopiosta, Marjo Koivuaho Tampereelta (sihteeri) ja Virpi Järvenpää Kausalasta (taloudenhoitaja). Varajäsenet olivat Minna Husu Vantaalta ja Pia Heib Espoosta. Kevätkokous täydensi hallitusta valitsemalla siihen Susanna Reijosen Kuopios-ta.

Kevätkokous pidettiin 13.4. Toivon Talolla. Siihen osallistui 12 yhdistyksen jäsentä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Ensi- ja turvakotien liiton toimitusjohtaja Riitta Särkelä. Ylimääräinen yhdistyksen kokous järjestettiin 22.8. Helsingissä. Aiheena oli lainan ottaminen Ensi- ja turvakotien liitolta. Lainan nostamiselle ei kuitenkaan syntynyt tarvetta. Kokoukseen osallistui 10 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Maria Lahti. Syyskokous pidettiin Tampereella 21.11. Siihen osallistui seitsemän yhdistyksen jäsentä. Puheenjohtajana toimi Maria Lahti, joka valittiin yksimielisesti tulevan vuoden puheenjohtajaksi.

Hallitus piti seitsemän kokousta ja viisi sähköpostikokousta. Hallituksen kokousten aikana on järjestetty lastenhoito. Toivon Talo pitää hallitusta kokousten välillä ajan tasalla viikoittaisella lyhyellä raportilla. Puheenjohtaja ja hallitus tekivät luottamustoimissaan vapaaehtoistyötä yli 400 tuntia.

Viisi hallituksen jäsentä osallistui Tallinnan-matkaan joulukuussa. Matkan aikana kehitettiin tulevan vuoden toimintaa ja vierailtiin Estonian abikeskusedissa.

Yhdistyksen aiemmista puheenjohtajista Anna-Maija Tikkanen valittiin Yhden Vanhemman Perheiden Liiton liittohallituksen varsinaiseksi jäseneksi ja Heli Kivelä jatkoi Ensi- ja turva-

kotien liiton liittohallituksen varajäsenenä. Molempien liittojen liittokokouksissa oli edustajia yhdistyksestä. Anna-Maija Tikkanen on tuonut yhdistyksen ääntä esiin Kuluttajaparlamentin, Kulttuurikaikille – projektin, Monimuotoisten perhejärjestöjen verkoston Kaikkien perheiden Suomen ja Ok-opintokeskuksen toiminnassa. Lisäksi hän on jakanut yhdistyksen materiaalia Neuvolapäivillä ja Mielenterveysmessuilla.

Yhdistyksen toimitila on vuokrattu Kalatalouden Keskusliitolta ja sijaitsee osoitteessa Malminkatu 26, 00700 Helsinki. Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talolla työskentelevät toiminnanjohtaja Tarja Räisänen ja järjestösihteeri Vilma Näveri. Järjestösihteerin toimenkuva muuttui 1.9. osa-aikaiseksi (60 prosenttia), jotta hän saattoi aloittaa opinnot Tampereen yliopistossa. Toiminnanjohtajalle annettiin oikeus palkata tilapäistä tuntityövoimaa. Työterveys siirrettiin kilpailutuksen jälkeen Diacoriin. Henkilöstöasioissa tukea saadaan Sosiaalialan työnantajat ry:stä, jonka jäsen yhdistys on.

Raha-automaattiyhdistys on yhdistyksen tärkein rahoittaja. Sen tuki vuonna 2015 oli 106 000 €. Vertaistukitoimintaan saatiin avustusta Helsingin, Espoon, Tampereen ja Vantaan kaupungeilta yhteensä 5000 €.

Yhdistys saa osalle toiminnastaan tukea myös Opintotoiminnan Keskusliitolta. Ammattilaisten vetämästä kuntoutustoiminnasta ja voimaantumisviikonlopuista peritään osallistujilta pientä omavastuuosuutta, josta vähävaraiset perheet voivat hakea vapautusta. Kaikessa toiminnassa, myös varainhankinnassa, talkootyöllä ja vapaaehtoistoimijoiden työllä on suuri merkitys. Yhdistys sai rahankeräyslupaa joulukuussa 2015.

6. Projekti Kadonneet Lapset

Vuonna 2015 toteutui Kaapatut Lapset ry:n sekä Viron ja Venäjän välinen yhteistyöprojekti, jossa käsiteltiin lastensuojelua kansainvälisestä näkökulmasta. Sen osa-alueena olivat lasten katoamiset ja kaappaustilanteet. Projektiohjaajana työskenteli Viron yhdistyksestä projektijohtaja sekä projektityöntekijä. Suomen ja Venäjän yhdistyksistä projektissa työskentelevät projektivastaavat.

Projektin rahoitus tuli Pohjoismaiden Ministerineuvostolta. Suomessa projektiin palkattiin Kati Kiirasmaa, joka oli yhdistyksen puheenjohtajana vuonna 2014. Hänet oli valittu hallitukseen, mutta eturistiriitojen välttämiseksi hän erosi tultuaan valituksi projektityöntekijäksi.

Hankkeen alulle laittanut virolainen yhdistys, Estonian abikeskused, on perustettu vuonna 1998. Yhdistys tarjoaa erilaisia sosiaali-, työmarkkina- ja hyvinvointipalveluja. Yhdistyksen henkilökunta koostuu 65 henkilöstä. Yhdistyksen tärkeimpiin tehtäviin kuuluu työ kansallisen lasten puhelinauttamislinjan ja kadonneiden lasten auttamislinjan hoitaminen Virossa.

Kolmantena yhteistyökumppanina Kadonneet Lapset -projektissa oli Pihkovassa toimiva yhdistys Children – Our Future. Yhdistyksen päämääränä on auttaa lapsia ja heidän perheitään, joilla on sosiaalisia ongelmia, kuten köyhyyttä, psyykkisiä ongelmia tai terveydellisiä ongelmia. Yhdistys auttaa kadonneiden lasten etsimisessä. Lisäksi yhdistys levittää aktiivisesti tietoa mediassa (myös Internetin sosiaalisessa mediassa) erilaisista lastensuojeluaiheista.

Projektin tavoitteena oli Viron, Suomen ja Venäjän lastensuojelujärjestöjen ja viranomais-
ten parantunut kyky käsitellä, hoitaa ja ratkaista yli rajojen ulottuvia lastensuojelu- ja lapsi-
kaappaustilanteita sekä parantaa lasten hyvinvointia jokaisessa maassa.

Projektin aikana oli kaksi kaikille yhteistä projektitapaamista, toinen Pihkovassa ja toinen
Tallinnassa. Lisäksi Viron projektin johtaja ja projektivastaava kävivät Suomessa kaksi ker-
taa. Projektityöntekijän lisäksi toiminnanjohtaja oli mukana tapaamisissa lukuun ottamatta
alkutapaamista Pihkovassa.

Projektin ensimmäinen vaihe oli analyysin tekeminen kunkin maan nykytilanteesta. Suo-
men analyysiä varten projektivastaava haastatteli useita viranomaisia oikeus- ja ulkoasi-
ainministeriöstä sekä poliisihallinnon ja lastensuojelutyön edustajia. Lisäksi haastateltiin
myös Kaapatut Lapset ry:n toiminnanjohtajaa ja puheenjohtajaa.

Analyysin perusteella merkittävänä vahvuuksina Suomessa nähdään Kaapatut Lapset ry:n
vertaistukijärjestelmä sekä yhdistyksen vahva osaaminen ja asiantuntijuus lasten kaap-
paus- ja katoamistilanteissa. Kansainvälinen yhteistyö järjestöjen välillä on kuitenkin ollut
vähäistä.

Kehittämiskohteina analyysistä nousivat varhaisen tiedon välittämisen merkitys sekä per-
heen tarve kokonaisvaltaiseen ohjaamiseen. Ennalta ehkäisevän työn merkitys kasvaa,
koska kansainväliset perheet lisääntyvät, jolloin myös kansainväliset huoltokiistat ja lapsi-
kaappaukset tai niiden uhka lisääntyvät. Lapsikaappauksia voitaisiin osaltaan estää tar-
joamalla vanhemmille varhaista tietoa, ennen kuin perhe päättyy eroon tai huoltajuuskiis-
taan.

Vastaavat analyysit tehtiin myös Virossa ja Venäjällä.

Projektin yhtenä tavoitteena oli luoda käytännön ohjekirja, joka käsittelee kansainvälistä
lastensuojelua ja lapsikaappaustilanteita sekä antaa neuvoja ja ohjeita näihin tilanteisiin.
Tämä käytännön opaskirja saatiin toteutettua jokaisessa maassa suunnitelman mukaisesti.
Opaskirja ja muu projektinmateriaali on julkaistu yhdistyksen nettisivuilla ja sitä on mahdol-
lista myös tilata yhdistyksen kautta postitse.

Suurena saavutuksena projektissa voidaan pitää seminaaria, joka järjestettiin Suomessa
syyskuussa 2015. Seminaari oli menestys monin tavoin. Paikalle saatiin suuri joukko las-
tensuojelualan ammattilaisia sekä henkilöitä, joita nämä kansainväliset tilanteet kosketa-
vat joko ammatillisesti tai yksityisinä henkilöinä. Seminaarin avulla saatiin jaettua paljon
tärkeää tietoa kansainvälisestä lastensuojelusta ja lapsikaappauksista

Tärkeänä projektista saatavana hyötynä voidaan pitää myös Suomen yhdistyksen tuki- ja
neuvontapisteellä tiedon ja osaamisen lisäämistä entisestään. Lisäksi uusien kontaktien
muodostuminen sekä yhteistyön lisääminen kansainvälisellä tasolla on merkittävä projek-
tista saatu hyöty.

Projektin aikana selvitettiin Viron yhdistyksellä sekä muualla EU-maissa käytössä olevan
116 -alkuisen suoralinjapalvelunumeron käyttöönottoa lapsikaappaustilanteiden selvittä-
miseksi Suomessa. Tällä hetkellä Suomessa on käytössä 112 -hätänumero, joka on tarkoi-
tettu akuuttitilanteita varten. Puheluiden keskittäminen tähän numeroon pyrkii välttämään
viiveitä akuuteissa tilanteissa. 116 -alkuisen numeron katsotaan olevan päällekkäinen tie-

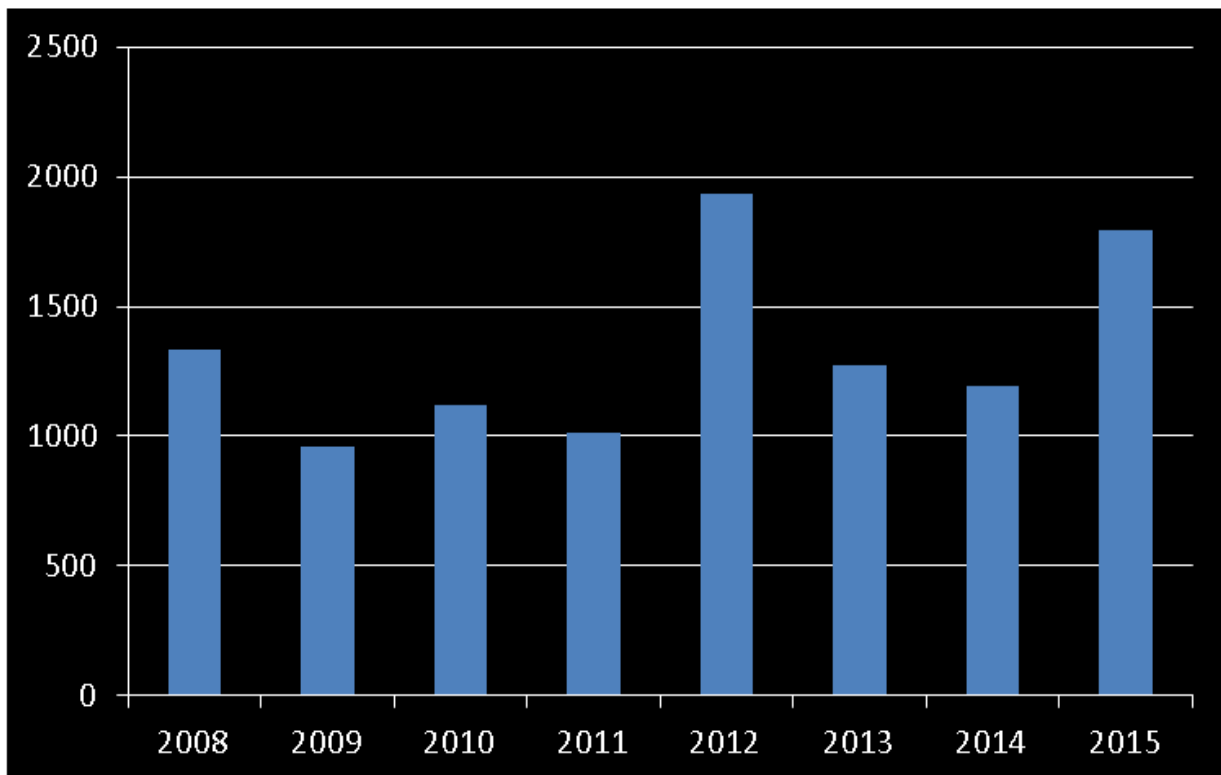
donvälityskanava nykyisin käytössä olevien viranomaiskanavien kanssa. Liikenne- ja viestintävaliokunnassa selvitetään kuitenkin kyseisen palvelunumeron mahdollista käyttöönottoa ns. auttavan puhelimen muodossa. Haasteena nähdään myös toiminnan ylläpitäminen. Järjestelmän ylläpitämiselle ei tällä hetkellä ole valmista kustannustehokasta ratkaisua.

Liite 1: Yhteydenotot 2015

Yhteydenotot	Toivon Taloon	Toivon Talosta
Yksityiset ihmiset	458	374
Viranomaiset	70	115
Muut*	208	422
Yhteensä	736	911

Toivon Talolla kävi 98 vierasta ja toiminnanjohtaja kävi edustamassa tai tapaamassa yhteydenottajia 47 kertaa.

Yhteydenotot 2008-15:

*tukihenkilöt, asianajajat, toimittajat, opiskelijat yms.

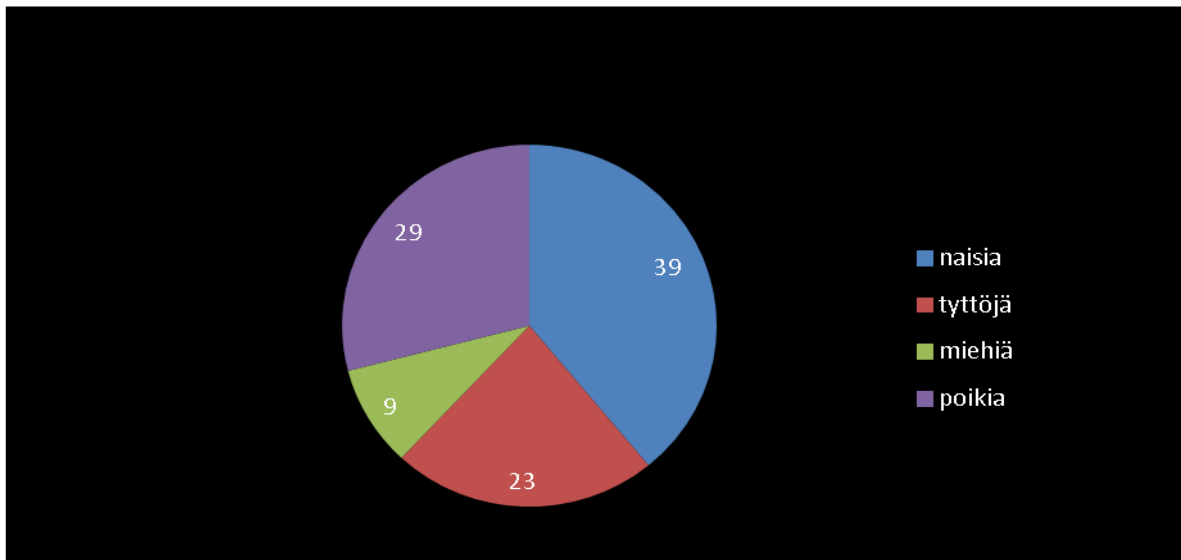
Liite 2: Uudet yhteydenotot 2015

(suluissa vuoden 2014 tieto)

Uusia yhteydenottajia kaikkiaan	69 (54)
Kohteena olevien lasten määrä	90 (65)
yhteydenottajista:	
naisia	65 (67) %
miehiä	35 (33) %
maahanmuuttajia	14 (22) %
Yhteydenoton aiheista	
kaappauksia	16 (19) %
Kaappausuhkaa	58 (56) %
muuta kv. kiistaa	26 (26) %
Kohdemaat kaappauksissa	Muut kohdemaat
Suomi (2)	Aasia 4 (Intia, Kiina, Pakistan, Thaimaa)
Englanti	Eurooppa 14 (Albania, Alankomaat, Bulgaria, Espanja, Kosovo, Romania, Saksa, Suomi, Ukraina, Venäjä)
Iran	Lähi-itä 8 (Iran, Turkki, Syyria)
Meksiko	Pohjois-Afrikka 2 (Marokko, Tunisia)
Ranska	Muu Afrikka 7 (Angola, Ghana, Kongo, Nigeria, Togo, Zimbabwe,)
Saksa	Etelä-Amerikka 2 (Honduras, Peru)
Syyria	Pohjois-Amerikka 1 (Yhdysvallat)
Turkki	Ei tiedossa 3
Yhdysvallat	
Venäjä	
Viro	

Aikaisempiin vuosiin verrattuna yhteydenotot liittyen muuhun Afrikkaan ja Etelä-Amerikkaan ovat lisääntyneet. Sen sijaan aiemmin yleiset Egyptiin liittyvät yhteydenotot jäivät pois ja Venäjään liittyvät ovat vähentyneet selvästi. Venäjä on liittynyt Haagin kansainväliseen lapsikaappausopimukseen.

Liite 2: Osallistujien ikä- ja sukupuolijakauma 2015

Vuonna 2015 tilaisuuksissa kävi 115 osallistujaa.
Osallistumiskertoja oli yhteensä 244.

Osallistujista oli
Aikuisia 48 % joista 18 % miehiä ja 82 % naisia
Lapsia 0-17v 52 %joista 55 % poikia, 45 % tyttöjä

Lapsista
33 % 0-6 v
67 % 7-17 v

Aikuisista
10 % 18-29 v
85 % 30-62 v
5 % 63-84 v

Liite 4: Tapahtumat 2015

Tapahtuman nimi	Paikkakunnat	Kertoja
Vertaisten työnohjaus	Helsinki	3
Vertaisten koulutus	Helsinki	1
Vertaisryhmäohjaajakoulutus	Helsinki	2
Voimaantumisviikonloppu	Hauho, Sipoo	2
Pulinakerhot toivon Talolla	Helsinki	8
Yhdistyksen kokoukset	Helsinki, Tampere	3
Elokuvaesitys (Asianajotoimisto Krogerus)	Helsinki	1
Linnanmäkipäivä (Lasten päivän säätio)	Helsinki	1
Pikkujoulu	Tampere	1
Teatteri-ilta	Helsinki	1
Seminaari	Helsinki	1

Yhteistyössä Päkys ry:n ja PPY:n kanssa järjestimme Herttoniemessä olohuonetta/perhekahvilaa, jonka vetäjä on Kaapatut Lapset ry:ltä. Kerho kokoontuu joka toinen lauantai. Myös Kuopiossa on toiminut olohuone, jonka toinen vetäjä on meiltä.

Lisäksi osallistuimme Maailma kylässä festivaaliin, kansainvälisen vieraannuttamisen vastaisen päivän tilaisuuteen, leikkipäivään ja kekrijuhlaan. Järjestimme oman tilaisuuden kansainvälisenä kadonneiden lasten päivänä 25.5 Helsingin Kansalaistorilla.